

Bases Materials i Humanes**2014/2015**

Codi: 42216

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4312809 Història de Catalunya	OT	1	1

Professor de contacte

Nom: José Luis Betrán Moya

Correu electrònic: JoseLuis.Betran@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Francesc Bonamusa Gaspa

Félix Retamero Serralvo

Prerequisits

Cap

Objectius

El mòdul pretén oferir a l'estudiant una visió general de la evolució històrica seguida per les bases demogràfiques i econòmiques catalanes, des de la baixa Edat Mitjana fins el present, com a factor bàsic de la modernització de la seva societat. Així, es tractaran aspectes fonamentals relacionats amb la seva trajectòria poblacional, el món rural a Catalunya entre els segles XIII i XVII, des de la culminació del "creixement" medieval fins a la crisi productiva i les transformacions agràries del segle XVII, passant per la represa del segles XV i XVI; i els processos de modernització de Catalunya que acompanyen el seu desenvolupament industrial contemporani. El mòdul pretén, així mateix, familiaritzar els estudiants amb els mètodes d'estudi de la matèria, i finalment, plantejar temes de recerca relacionats amb els temes proposats.

Competències

- Aplicar mètodes comparatius i creuats, temporals i temàtics, amb altres territoris.
- Capacitat d'innovació i d'internacionalització.
- Demostrar un coneixement avançat de la història, de la historiografia catalana i reconèixer la diversitat de perspectives i debats historiogràfics, tant els clàssics com les últimes tendències.
- Discutir i contrastar científicament opinions i debats en l'àmbit acadèmic mitjançant l'exposició pública.
- Exposar correctament, oralment o per escrit, els resultats d'una recerca, emprant la terminologia i les tècniques adequades.
- Fer servir eines informàtiques per a la cerca, la gestió i la presentació de la documentació (mètodes estadístics, cartogràfics, creació de bases de dades, entre altres).
- Raonament crític, capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Treball multidisciplinari.

- Utilitzar adequadament es categories i el lèxic característic de la història de Catalunya, en relació (o en contrast) amb el vocabulari desenvolupat pel conjunt d'historiografies.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el contingut dels debats a les intervencions al seminari i al tractament del treball amb fonts secundàries i primàries, amb relació als continguts del mòdul.
2. Aplicar les categories i el vocabulari pertanyent als debats propis del mòdul a les intervencions al seminari i al treball amb fons secundàries i primàries.
3. Capacitat d'innovació i d'internacionalització.
4. Emprar les TIC en la gestió de la documentació, l'ús de mètodes estadístics, bases de dades, cartogràfics, taules, entre altres.
5. Emprendre debats mitjançant el Campus Virtual o al seminari, amb la finalitat d'argumentar idees de fons o suggerir noves possibilitats d'interpretació, en relació amb els subjectes històrics propis del mòdul.
6. Incorporar l'enfocament comparatiu i creuat a estudis de cas exemplificats en l'àmbit específic del mòdul, fent servir el Campus Virtual, els debats al seminari i també el treball amb fonts d'arxiu.
7. Incorporar una cultura del treball mitjançant l'exposició oral i l'expressió escrita que permeti aconseguir la comunicació científica correcta.
8. Raonament crític, capacitat d'anàlisi i de síntesi.
9. Treball multidisciplinari.

Continguts

Els temes específics que es relacionen a continuació tindran un tractament diacrònic.

A) Les Grans etapes de la història poblacional catalana (segles XIV-XXI) (3 crèdits) Prof. José Luis Betrán.

- 1.- El pensament demogràfic a Catalunya. Fonts i metodologia.
- 2.- La població catalana: crisi, creixements i oscil·lacions. Segles XIV-XVIII.
- 3.- La transició demogràfica contemporània: segles XIX-XXI.
- 4.- El Gresol català. Demografia i societat a la història de Catalunya.

B) Masos i viles a la Catalunya pre-industrial (3 crèdits). Prof. Fèlix Retamero

- 1.- El mas: produccions pageses, transmissió de patrimonis i enquadrament senyorial.
- 2.- El sentit de les concentracions vilatanes. Espais agraris, manufactures, mercats i tributs.
- 3.- Les lògiques de les seleccions dels conreus. L'anomenada "tríada mediterrània"; la introducció de plantes americanes.
- 4.- Els calendaris de feines i els costums pagesos.

C) Les claus històriques de la industrialització i modernització contemporànies (4 crèdits). Prof. Francesc Bonamusa

- 1.- Modernització política en el s. XIX. De les Cortes de Cádiz a la Monarquia d'Alfonso XIII.
- 2.- Industrialització en el s. XIX. El tèxtil i les colònies industrials a Catalunya.
- 3.- Industrials i polítics. Modernització urbanística i cultural a Catalunya
- 4.- Confrontació social a Catalunya. Lokauts, vagues generals...
- 5.- Modernització política. Mancomunitat i Generalitat de Catalunya
- 6.- Grans enfrontaments político-socials. La Guerra civil (1936-1939).

Metodologia

L'assignatura es realitzarà mitjançant les classes teòriques a l'aula i per via Campus Virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques aula	32	1,28	1, 2, 3, 7, 8, 9
Foro de debat Campus Virtual	30,5	1,22	3, 4, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories	12,5	0,5	7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectures, preparació de exposicions orals i escrites	162,5	6,5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Avaluació

Es tindrà present l'assistència al seminari, la participació en les debats que es plantegi'n a classe a partir de les lectures recomanades, així com una petita síntesi final realitzada pel alumne que, de forma original, reflexioni sobre els aspectes fonamentals plantejats al llarg del curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treball de síntesi	100%	12,5	0,5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

- A. Cabré. *El sistema català de reproducció*, Barcelona, 1999
- J Nadal & E. Giralt, *Inmigració i redreç demogràfic. Els francesos a la Catalunya dels segles XVI i XVII* (1960), Vic, 2000

- A. Simón i Tarres.
- *Aproximació al pensament demogràfic a Catalunya*, Barcelona, 1995
- *La població catalana a l'Edat Moderna. Deu estudis*, Bellaterra, 1966
- R. Congost & al., *L'organització de l'espai rural a l'Europa Mediterrània. Masos, possessions, poder*. Biblioteca d'Història Rural, Girona, 2003.
- R. Congost & Ll. To, *Homes, masos, història. La Catalunya del nord-est (segles XI-XX)*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.
- V. Fariás, *El mas i la vila a la Catalunya medieval: els fonaments d'una societat senyorialitzada (segles XI-XIV)*, Universitat de València, 2009.
- M. T. Ferrer & al (eds.) *El mas català durant l'Edat Mitjana i la Moderna (segles IX-XVIII)*. CSIC, Barcelona, 2001.
- J. M. Salrach, coord., *Història agrària dels Països Catalans. II. Edat Mitjana*, 2004.
- E. Serra, *Pagesos i senyors a la Catalunya del segle XVII. Baronia de Sentmenat 1590-1729*, Crítica, Barcelona, 1988.
- E. Serra, coord., *Història agrària dels Països Catalans. III. Edat Moderna*, 2008.
- J. Fontana. *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*, Edic. 62, Barcelona, 1988.
- P. Pascual i Doménech. *Agricultura i industrialització a la Catalunya del segle XIX (formació i desestructuració d'un sistema econòmic)*, Crítica, Barcelona, 1990.
- Vicens i Vives, J. *Industrials i polítics del segle XIX*. Ed. Vicens Vives, 1961